

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Iz „kat. tiskovnega društva“ v Mariboru.

Pretekli ponedeljek t. j. dne 10. julija zbralo se je v prostorih slov. Čitalnice Mariborske ob 10. uri okoli 30 društvenikov iz raznih krajev naše škofije. Predsednik g. kanonik Lavrencij Herg prične zborovanje s pristrčnim ogovorom, v katerem prijazno pozdravlja pričujoče gg. društvenike, jih spominja velevažnega namena »kat. tiskovnega društva« in naporov društvenega odbora, da pridobi društvu lastno tiskarno, kar se mu je to leto posrečilo. Koncem svojega ogovora spominja se našega prevzvišenega kneza in škofa, ki so bili od 3. maja leta 1881 do 4. maja leta 1884 tajnik našemu društvu, a sedaj so mu dičen pokrovitelj, ter jim med živahnim pritrjevanjem skupščine izreče udanost, pokorščino, ljubezen in zvestobo.

Nato prečita društveni tajnik g. M. Matek poročilo o društvenem delovanju, katero objavimo na drugem mestu v svojem času. — O gmotnem društvenem stanju »kat. tiskovnega društva« in posebej »tiskarne sv. Cirila« poroča g. dr. Mlakar po računskem sklepu leta 1892. Račun imenuje g. poročevalec v obče ugoden kljubu večim stroškom za »Slov. Gospodarja« in znižani ceni 2 gld. 50 kr. Skupno premoženje »kat. tisk. društva« znaša koncem leta 1892 za 3819 gld. 60 kr. — »Tiskarna sv. Cirila« je sedaj v polni lasti »tisk. društva«, vendar pa ima svoje račune za-se ter se izpopolnjuje leto na leto. To ji dela veliko stroškov in se ve, da tudi dolgé. »Tisk. društvu« je prišla pa precej cenó v roke in mu je torej na dobiček. — Ker pa ustanovniki »tiskarne sv. Cirila«, namreč družba duhovnikov, Posojilnica Mariborska, preč. g. opat Celjski in g. dr. Mlakar niso iskali pri tiskarni nobenega dobička in so svoje deleže pod najugodnejšimi pogoji društvu prepustili, izreče jim občni zbor javno zahvalo.

Pri volitvi novega odbora so bili izbrani: kanonik Lavrencij Herg, kanonik Karol Hribovšek, kanonik dr.

Pajek, vodja in profesor bogoslovja dr. Ivan Mlakar, odvetnik dr. Jarnej Glančnik, zdravnik mag. Feliks Ferk, profesor bogoslovja Josip Zidanšek, profesor bogoslovja Martin Matek in korvikar dr. Anton Medved. Namestniki so jim: Ljudovik Hudovernik, Josip Majcen, Jakob Kavčič, dr. Alojzij Meško. Za računske pregledovalce so se odbrali: Josip Majcen, Ljudovik Hudovernik, Jakob Hribernik.

Slednjič naroča občni zbor društvenemu odboru nastaviti po dekanijah pooblaščenca ali poverjenike, skrbeti za to, da se primerno slavi stoletnica nepozabljivega Slomškega in pregledajo društvena pravila. S tem je bil dnevni red dokončan. Gospod predsednik se zahvali vsem, ki so se potrudili k občnemu zboru in sklene ob 12. uri zborovanje.

Mi pa smo se razšli s trdnim prepričanjem, da veje novo življenje v našem »kat. tiskovnem društvu«, in se nadejamo, da nam postane ognjišče, pri katerem se bomo zbirali in ogrevali na delo za naše verno slovensko ljudstvo.

Iz družbe sv. Cirila in Metoda.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imelo dne 5. julija svojo 69. sejo. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. vitez Bleiweis, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Vošnjak (blagajnik), Andrej Zamejec, Ant. Žlogar (zapisnikar). Od nadzorstva: Oroslav Doleneč, Ivan Vrhovnik. Prvomestnik naznanja, da je v zadnjem času prejel prav obilnih darov za družbo, ki bodo v kratkem izkazani; s posebno hvaležnostjo pa omenja Litijskih in Šmartinskih Slovenk, ki so uprav danes za god družbinih sv. zavetnikov po g. podpredsedniku Svetcu zopet poslale kot Cirilo-Methodijski dar 200 kron ter postale družbine pokroviteljice že v četrto. Istotako so »Novomeški samci« po g. dr. Vošnjaku doposlali družbi 200 kron. »Prvih kron« darovi pa že presegajo drugi tisočak. Slava in hvala vsem p. m. darovalcem! — Od zadnje seje so v prosep družbi priredila

z lepimi dohodki razna društva primerne zabave in koncerte n. pr. slovenska društva Tržaška s sodelovanjem opernih pevcev g. Trznika in gospe Strasser-Čehove; podružnica v Šiški s sodelovanjem sl. »Ljubljanskega Sokola«, »Slavča« in šišenske »Čitalnice«; Šentjakobsko-Trnovska ženska podružnica s sodelovanjem prvega slovenskega pevskega društva »Gorotan«: Litijske in Šmartinske Slovenke izboren koncert; družbini šolski zavodi Tržaški in v Rojanu pa so obhajali slavnost sv. Cirila in Metodu z jako zanimivimi in prikladnimi vsporedi. Blagajnik konstatuje izvanredno obilne prispevke zadnjega meseca, ki so prav primerno došli, ko troški v društvene svrhe naraščajo. Tajnikovo izvestje o došlih ulogah in njih upravni rešitvi se odobrovalno vzame na znanje. Prošnje za podpore, nagrade, podaritev knjig, učil itd. se uslišijo. Predlogi ob osnovi novih zabavišč se odobré. Gledé letošnje skupščine se potrebno ukrene. Vsled sporazumljenja s slavnim načelništvom ženske podružnice bode velika skupščina dne 26. julija na dan sv. Ane v Sežani na Krasu. Celotni vspored se bo objavil pozneje. Dozdaj je zglasenih že čez 30 podružnic s približno dvakrat toliko delegati. Uljudno vabimo še druga načelništva, da čem prej naznanijo svoje zastopnike, oziroma pooblaščenec, da se bo moglo pravočasno potrebno oskrbeti v Sežani. Po pravilih sme vsak izvoljeni zastopnik, ako je služajno zadržan, pooblastiti kateregakoli družbenika, oziroma pošlje pooblastilo lahko vodstvu, ki to oskrbi. Sploh pa so vabljeni vsi rodoljubi in pospeševalci slovenskega šolstva k skupščinski slavnosti v Sežano.

Cerkvene zadeve.

Sveti Pavel, apostol svetá in učitelj narodov.

II. Od § 15 naprej stopi sv. apostol pred nas v podobi človeka, sv. moža in že v tem paragrafu se nam opisuje njegovo trpljenje. Malo ga ni bilo v teku njegovega življenja! Dokler je bil Savel, cvèle so mu rožice, Pavlu pa je blizo povsodi štrlelo nasproti le trnje, ali kakor sam pravi (2. Cor. 7, 5), »zunaj boji, znotraj strahi«. Vendar apostol svetá ni poznal strahú. § 16 nam ga kaže za moža, ki zna in se postavi, kedar je treba, za moža brez strahú. Orožje, na katero se opira, pa je — les sv. križa. »Meni«, pravi (Gal. 6, 14), »meni pa ne bodi, da se hvalim, kakor v križu Gospoda našega Jezusa Kristusa, v katerem je meni svet križan in jaz svetu«.

Ni pa torej čuda, da isti Gospod hvali tudi svojega apostola ter na-nj kaže tako, da ga človek ne more prezreti, — s čudeži in »čudeže je delal«, poroča sv. Lukež (Dejanje apost. 19, 11), »Bog po rokah Pavlovih...« O teh govori v naši knjigi § 17 iz večine po besedah apostola, kakor jih človek nahaja v raznih listih njegovih. Ali apostola čudeži niso prevzeli, marveč še le potrjevali ga v njegovi ponižnosti (§ 18) in zdržljivosti (§ 19). Te čednosti ste se svetili čuda lepo v življenji Pavla in daj Bog, da se svetite tudi v našem, izlasti še v življenji duhovnika! Opisujete pa se v naši knjigi jako ljubo in jaz upam, da ne zastonj.

Ali naše prizadevanje je prazno, če si ne prosimo moči od zgoraj — v molitvi. Sv. Pavel nam je tudi v tem vzgled (§ 20); molil je sam in veliko, ali tudi nas opominja, naj molimo: »V molitvi bodite vstrajni in čujte v njej v zahvaljevanji« (Col. 4, 2)! V § 21 se nam razkriva srce sv. Pavla polno ljubezni do sv. vere in posebej (§ 22) do svojih rojakov — naroda izraelskega. Ali kako? Visoki pisatelj odgovorijo, da je ta ljubezen pri sv. Pavlu imela korenino »v ljubezni do Jezusa Kri-

stusa, za katerega je hotel sv. Pavel ves svoj ljubljeni narod pridobiti. In ta je edina prava ljubezen, iz katere izvirajo tudi druge državljanske čednosti, poganjajo tudi druge domovinske kreposti«. Na tej podlagi se razvije lahko in pravo rodoljubje in če te podlage nima, je prazno — cvet brez sadú. Če hoče, sme še človek reči kaj več o njem, pa le ne hvale! Le-to poglavje je prav za naše razmere in kaj umestno ter upam, da ne ostane brez uspeha pri bralcih, katerim velja resnica več, kakor koristi lastne osebe. Priporoča se torej vsem rodoljubom v resno preišljevanje.

§ 23 nas seznanja z učenci in učenkami sv. Pavla; tacih je imel žive dni precejšnje število iz vseh stanov, ali jaz želim, da jih dobi tudi naše dni obilo in po vzgledih, katere navaja to poglavje, lahko je vsakdo vesel, če more in sme — v njih društvo. Zanima pa v tem poglavju bralca, poleg velicij drugih, posebno še to to, kar bere o sv. Tekli, »najsvetejšem biseru v kroni Pavla učitelja«. Stolna cerkev v Milanu nosi nje ime — cerkev, ki je biser krščanskih staveb.

Kak je neki bil sv. Pavel po svojem vunanjem delu, torej po svojem telesu? O tem se poučimo iz § 24. Sv. Pavel je bil »more biti gledé na telo slaboten, toda po duhu in po srci svojem je bil velikan, da ga ni jednakega pod solncem božjim«. Taka je bila po priliki sv. Pavla vunanja postava, taka njegova notranja veljava! V § 25 se sklene razprava o sv. Pavlu — razprava velevažna sama na sebi, zavoljo osebe, katero nam stavlja pred oči; velevažna zavoljo jezika, v katerem jo imamo: v slovenskem našem jeziku še njej nimamo enake; velevažna zavoljo pisca — našega milostljivega knezoškofa. Kakor so nam od Boga poslani za višjega pastirja, tako se nam kažejo v tej knjigi za uzor delovanja tudi v knjigi. Morebiti od mene ni prav, vendar pa si upam reči, da tudi iz te knjige našega ljubljenege vladike veje naše staro geslo: vse za vero, dom, cesarja!

Če še naj rečem kaj o besedi te knjige, menim, da večim bralcem ne bode treba velicij besedij, kajti ona je, kakor na leci, tudi v tej knjigi goreča, polna, navdušena in naj rečem na kratko, apostolska. Dokazovanje je prepričevalno in ne manjka mu prijetne spremembe ter se opira po večih kratih tudi na posvetne vede. Tiskarni, če izvzamem nekatere malenkosti, ni kaj oporeči ter je pri tem svojem delu vredna pohvale. Bralcev pa vem, da za to knjigo ne bode malo, želim še samo, da jej bode tudi srečnih posnemovalcev.

V Mariboru na dan sv. Pavla 1893.

Dr. Mlakar.

Gospodarske stvari.

Detelja in nje raba.

(Konec.)

Povspešuje se ta zmes posebno s tem, da se pridene malo žita, celo zrnje ali pa zdrobljeno. Najpripravniši je za to stvar oves, ker ima izmed vseh žitnih vrst največji in odločilni upliv na mleko. Ako polagaš divjo ali zajčjo deteljo, moraš več slame primešati, kakor če imaš pravo ali nemsško deteljo. Ako pa je detelja že stara in ima zato le malo dušičnatih tvarin v sebi, mora se kaka druga klaja primešati, da ne trpi mleko škode. Najboljše pa še je, da se ne čaka, da bi bila detelja prestara.

Kar se suhih hranil tiče, ki so v zeleni detelji, morajo se ta s tem poravnati in škoda, ki bi imela slediti, s tem odvrniti, da se detelja mokra zmeša z veliko množino slame, zdrave klaje ali otrobov in da pri-

meša vrh slame še nekoliko sena. — Zopet drugi nočejo z zeleno deteljo krmiti, češ, saj je pride skoraj polovica pod jasli in živini pod noge, vse jedno velika potrata. No, če ni drugega oponosa, temu edinemu se tudi izogne: zreži na drobno deteljo in ne bo se stlala po hlevu in mnogo rajši boš je mešal s slamo ali senom!

Ako torej previdno ravnamo z deteljo, ne bo kar nič škodila, čeravno se zelena polaga, hasnila pa bode vsaj toliko, da bode vselej dosti dobrega mleka in zdravega masla pri hiši, kar je tudi nekaj vredno, to bo priznala vsaka gospodinja. — Krmljenje s suho deteljo pa je na drugi strani zato pripravno, ker ni pri tem nobene nejednakomernosti pri klaji in ker je bogata suhih hranilnih tvarin. Seveda se mora v enakomerni množini dajati; le težko je deteljo sušiti, jo spravljati in jo na mesto sena imeti, ker se je pri vseh teh poslih precej pogubi. Skušnja uči, da je rudeča in nemška detelja zelena tako prebavna, kakor posušena, če se le ne zgubi gredoč pri sušenju preveč perja in cvetja, kar se pa težko ubrani, kajti celo pri najlepšem vremenu se ga mnogo pogubi. Za to pa je taka suha detelja veliko težje prebavna, kakor zelena. Še več škode trpi gospodar, ako celo vreme ni ugodno, ko se detelja suši in spravlja in temu ne more človek kar nič zapovedovati. Ne le krmljenje z zeleno, temveč tudi s suho deteljo ima precej slabih strani.

Ako bi se dala detelja brez vse škode pri ugodnem vremenu spraviti in dobro posušiti, bilo bi na vsak način krmljenje s suho pripravnejše in hitro bi opustili ono z zeleno. Ker se pa to komaj zgodi, stori previdni kmetovalec najpametnejše, ako hodi po srednji poti, tako namreč, da porabi nekaj detelje zelene po letu, drugo pa skrbno posuši in jo po zimi polaga.

Sejmovi. Dne 13. julija v Ločah. Dne 15. julija v Dobovi, v Zdolah in v Arveži. Dne 17. julija v Dobji, v Račah in na Muti.

Dopisi.

Iz Tepanja pri Konjicah. (Šola.) Dne 12. marca so nam blagoslovili vogelni kamen za dvorazredno ljudsko šolo č. g. Marko Tomazič, vikar Konjiški; imeli so primerni govor, naposled so rekli, da želijo, naj bi bili vsi, ki se bojo v tej šoli učili, časno in večne srečni in to želimo tudi občani Tepanjski. Šola se je potem pridno zidala, dokler je bilo kaj stare opeke ali potem je delo prenehalo, dokler ni bila nova opeka napravljena. Zdaj se zopet pridno dela in upamo, da bo do konca septembra gotova, če bo vreme ugodno. V jeseni pa se začne v njej podučevati. Šola stoji na ravnem, bode imela edno nadstropje, na eni strani bode šolski sobi, prvi razred odspodaj, drugi pa nadprvim odzgoraj, na drugi strani pa, spodaj podučiteljske dve sobi, odzgoraj pa nad temi nadučiteljski dve sobi s kuhinjo, šola bo imela dva vrta precej velika, eden bo pred, drugi pa za šolo. Šola stoji blizu državne velike ceste pri Tepanjski vasi, ki ima tudi malo trgovino in tri poštene krčme; do Konjic je eno uro hoda, do male postaje Dražives ali kakor Nemci pravijo, Gatersdorf, je dobre četrte ure, to je na železnici iz Poličan v Konjice. Okolica je lepa in precej rodovitna, v občini so tudi vinogradi in sadonosniki in za sadjorejo še lepi prostori, zato pa je želeti, da dobi šola takega učitelja, ki bo v sadjereji in vinoreji kaj razumel, prebivalci so kmetje in pridni katoliški Slovenci, nemškutarjev tukaj ni. Služba nadučitelja in podučitelja je baje razpisana do 15. julija in se neki še ni nihče oglasil do danes to je

do drugega julija; eden gg. učiteljev lahko prevzame občinsko pisanje, ki nese tu blizo pol stataka, ker sedaj hodi eden od druge fare sem pisat. Vsi občani si želimo pridnega gospoda učitelja, naj bi bila nam in našim otrokom lep izgled, da bi potem vsi skupaj delali: vse za vero, dom, cesarja!

Iz Noršinec pri Ljutomeru. (Izlet.) Na dan sv. Petra in Pavla je priredila Ljutomerska čitalnica izlet v našo vas in sicer k našemu narodnemu gostilničarju, gosp. Marku Vaupotiču. S slovenskimi zastavami olupšan vrt je čakal izletnike, katerih je prišlo nad sto. Med njimi mnogo zavednih gospá in gospodičin, kar posebno z veseljem omenjamo. Zabava je bila zelo zanimiva in prav prijateljska. Čitalniški pevski zbor nas je razveseljeval z mičnim petjem. Posebno smo opazili, da gojijo naši pevci kaj radi prelepe narodne pesmi. Tako je prav. V svoji sredini smo opazili tudi mnogo zavednih posestnikov iz Babinec in Noršinec, kar je znamenje, da se tam narodna zavednost močno prebuja in utrjuje in da je »naš Franček« res samo »glas vpijočega v puščavi«. Saj tudi na svetu nič hujšega ni, kakor če človek svojo narodnost proda za par smrdljivih Judaževih grošev. Takemu pravi narodna pesem: »Rjav kakti Judaž bodi itd.« Mi Babinčanje in Noršinečanje bomo zmeraj branili svojo narodnost. Gnjusni nemčurski groši nas ne bodo zapeljali. Kdor pa bi prišel k nam delat razprtije in svaje, za tistega imamo vsekdar dobro vraštvo. Ljutomerski čitalnici gre pa hvala, da nam je napravila s svojim izletom pošteno in lepo zabavo.

Iz Podsrede. (Posvečuj praznik!) Dne 2. julija — v spomin Marijinega obiskovanja, v nedeljo — je šel hlapec J. popoldne »prilasti« kosit. Ko prinese koš trave domú, vrže jo v gare pred konje. Drugo jutro pride gospodar K. v hlev, pa se čudi, ko zapazi, da imata konja nenavadno debelo otečena gobca. Hlapca dolži, da je menda konja po gobcih tolkel. Ko pa hlapec to taji, začno po jaslih bolj natanko preiskavati, in najdejo v njih mrtvega — gada. Hlapec ga je s koso razparal, s travo ne vedeč domú prinesel in konjema v gare vrgel. Konji so ga s travo na-se potegnili, in on je obadva piknil. Temu in tudi drugim hlapcem bi bilo treba nekaj več pazljivosti in toplo priporočati, da je ob nedeljah se treba od hlapčevskih opravil zdržati in nedelje in praznike posvečevati. Ta zapoved ni dana za družino, ampak za gospodarje, ki so dolžni paziti, da se deželske in božje zapovedi spolnjujejo. Pa obilni »trgci« ob Sotli so v tej zadevi velike graje vredni: v Podčetrtku, v Kozjem, v Podsredi ob nedeljah in praznikih kosijo, sušijo, rokodelci šivajo, tolčejo, nabijajo, vošijo itd., kakor da bi tam kristjanov ne bilo! — Oni hlapec, ki je srečno odletel, da ga gad ni piknil, je pa par dnij po tej dogodbi komaj smrti ušel, ker ga je voz povozil. Ne bi li bil ta dogodek skrivnostni namigljaj hlapcem in gospodarjem, da je treba svetke posvečevati!

Od nemške meje. (Marsikaj.) Tukaj smo dne 4. julija večer po vseh gričih prav slovesno s kresi obhajali sv. Cirila in Metoda tako, da smo se nekaterim čudili. Tudi dne 13. junija se je pri Sv. Petru za sosednje brate Hrvate obhajal narodni praznik, njim v čast, nam pa v spodbujajo. Tu je namreč bil pred 36 leti pokopan grof Draškovič na Petrovskem pokopališču k večnemu počitku. Pa ker je za svoj narod hrvaški veliko storil in žrtvoval, zato pa ga tudi narod ni pozabil. Čez dolgih 36 let so ga iz Petrovskega mirodvora nesli v cerkev Sv. Petra, in tam je bilo 6 čast. duhovnikov, ki opravijo mrtvaške molitve zanj vpricho treh hrvaških zastopnikov, pa tudi gornjeradgonskih gospodov Otona Ploj, dr. Gorički, F. Šrafl in mnogo drugega ljudstva, ki so za rajnega Draškoviča molili. Po sv. meši

smo ga pa z velikim sprevedom spremljali na gornjeradgonsko postajo, od koder so ga potem v Zagreb odpeljali. Kaj ne, to je bilo za Hrvate častno in pa veselo? Kaj pa za nas! Za nas naj bo to v spodbujajo in srčnost, da se bomo za našo katoliško narodno stvar potegovali. Ne bojmo se orehovskega preroka, pa tudi njegove »garde« ne, ki očeta natepe, potem pa gre ječmenke jest, pa tudi njegovega botra, ki je cenilni mož, nič ne, saj še nas ne bo večasih na Prusko spravil!

Iz Trbovelj. (Čuden mož.) Nisem mislil, da bom primoran raskrivati svetu razmere, kakoršne so tukaj od zadnjih volitev v občinski odbor. Mislil sem vedno, da se bo že poleglo, in bo zopet vladal mir. A motil sem se, stvar je čedalje huje napeta, in bojim se, da nam Slovencem potrpljenje neha, in potem bo še veliko huje. In vsega tega kriv je edini človek, ravnatelj tukajšnjih rudarnic, g. Terpotec. Mož je čiste slovenske krvi — oče njegov ni znal niti besede nemške — rodom iz slov. Koroške. Mož precej skromne naobraznosti, a toliko ljutejši mučilec slov. delavca, in sploh vsacega, ki se ne uklanja njegovemu političnemu mišljenju. Videli smo ga na dan volitve, kako je besnil, žugal in se hudoval, a mislili smo, to je le danes, bo se že potolažil. Po volitvi prišla je kazen: odpustil je vse rudarje, kateri so z nami volili, kaznoval vse, kateri so se volitve zdržali. Niso bili varni pred njegovim maščevanjem ne delavci, ne uradniki, ne rokodelci, tudi učitelji ne. Vse preganja, nad vsakim se maščuje, ako le more. In vse to brez vsakega najmanjšega uzroka. Novi župan uraduje nemško in slovensko, na nemške dopise in sploh nemškim strankam dopisuje nemško, slovenskim slovensko; in tako nobenemu krivice ne dela. Druge posle in občinsko gospodarstvo vodi tudi v redu in varčno, toraj ne najdemo uzroka, da bi se Terpotecu, oziroma rudarstvu škoda delala. Čemu torej preganjanje? Sploh pa menimo, da je jako nespametno, da se g. Terpotec, oziroma družba trboveljskih rudnikov meša v občinske volitve, kajti taka družba imela bi biti popolnoma »internacionalna«, kajti ona naj bi le gledala na svoj posel. Ali koplje premog iz naše zemlje zato, da nas potem germanizira? Ali ima dvojni namen? Vé-li družba, da ima same slovenske delavce? Vé-li, da ko premoga zmanjka, pa nam bo same razvaline, in na stotine ubožcev pustila? Naj bi toraj glavno vodstvo družbe imelo to pred očmi, in se potem ravnalo. Nje tukajšnji ravnatelj moral bi biti pri delavcih, posestnikih, trgovcih in sploh pri vsakem priljubljen. A če pogledamo, vidimo in slišimo, da ga vse sovraži in preklinja, in da ga nima prijatelja, razun svojih ovaduhov. Ni se toraj čuditi, da med delavci vedno nekako vre, in se je bati, da zopet kaj ne vzbuhne. Kdo bo tega kriv?

Iz Ljutomerske okolice. (Šolske razmere v Gornji Radgoni.) Že davna smo čuli, da v narodni šoli pri Sv. Petru tik Radgone se skoro vsi šolski predmeti, razun katoliškega nauka, le v nemščini podučujejo (?) in da se narodno čutje in s tem ljubezen do svoje domačije sistematično zatira! Temu se ni čuditi, saj so na tej slovenski šoli vmeščeni »nemški« učitelji pod »nemškim« vodstvom. Jeden teh učiteljev govori tako zvani »kuhel slobeniš«; pomisli, ljubi bralec, koliko se mladina pri takem slovenščine nezmožnem učitelju priučiti? Bilo bi vse enako, ako bi se ubožni otroci v »kitajskem jeziku« podučevali, navadili bi se ravno toliko — nič! Mi nismo zagrizeni in ne odrečemo koristni nemškega jezika, vendar pa zahtevamo, da se naša mladina v maternem jeziku skozi slovenščine zmožne, ne pa Nemce, podučuje in da se prej pravilno slovenskega privadijo, predno okorno nemščino tlačijo. Prav resnobno tirjamo torej, da se to brez pametno po-

četje na »narodni šoli« pri sv. Petru tik Radgone najhitreje odpravi, drugače smo prisiljeni o tem čudnem početju »šolskih oblastij« v deželnem zboru se prav določno pomeniti. Kak krik in vrišč bi nastal, če bi poučeval na nemške šoli učitelj nezmožen nemščine. Vsi nemški časopisi od Vahterice do Tagesposte bi upili in se tako dolgo drli, da ta krik v rajhu odmeva. Kedaj bo temu konec? Kedo je temu kriv? Mi sami nekaj in pa šolsko nadzorstvo! Prej ne bomo mirovali, da bo drugače; dolgo je trpelo, da se je kolo jelo vrteti. Zdaj pa ne bo prej stalo, da se krivica, katero uboga mladina že skoro 15 let trpi, odpravi do cela. Pozor torej, slovenski poslanci, na noge, in ne čakajte, da bo prepozno, vsaki zamudeni den je nam, našej mladini in našemu zatrtemu narodu v neizrečeno škodo.

Od Sv. Duha na Ostrem vrhu. (Toča — kresi.) V ponedeljek dne 3. julija popoldan postrašila nas je malo toča; hvala Bogu, škode ni še veliko. Šiba božja se nam že od daleč kaže, a Bog nas varuj hujega! Dne 4. julija pa smo prav sijajno s kresi obhajali predvečer sv. Cirila in Metoda, svetih dveh bratov, slovenskih apostolov. Prav pomenljivo napravili so ljudje zato skoraj povsod po dva in dva kresa. Najlepsi kresi so bili, pri Heriču, kjer so pokali tudi topiči, potem pri kolarju, Jarcu, Telu in Lovcu. Kres pred zvonikom pa je daleč tje na sever kazal cerkev sv. Duha v jasni luči. Videli smo kres celo na gori sv. Uršule na koroški meji. Moral je res biti velikansk. Slavimo slavno slavo slovenskih apostolov Cirila in Metoda! —a.

Od Sv. Pavla v Savinjski dolini. (Javna zahvala.) Podpisani odbor bralnega društva v St. Pavlu v Savinjski dolini si šteje v dolžnost, da tem potom izreče deželnemu poslancu g. dr. Iv. Dečko za velikodušni dar v znesku 20 kron za društvene namene; gospodu notarskemu kandidatu Otonu Vidiču v Kostanjevici za vse knjige, koje je društvu deloma daroval, deloma posodil, in gospodom drugim za njih govore o priliki slavnostnega otvorjenja dne 29. junija t. l. javno svojo prisrčno zahvalo. Bog živi društvene dobrotnike! Ivan Šribar, predsednik, Anton Kocuvan, tajnik.

Od Velike nedelje. (Vabilo) na ustanovno veselico, katero priredi katoliško slovensko bralno društvo »Mir« pri Veliki nedelji v nedeljo, dne 23. julija 1893 ob 5. uri popoldne v gostilničnih prostorih gosp. Ivana Goričana s sledečim v sporedom: I. Na vrtu: 1. »Domovini« mešan zbor Vilhar. 2. Pozdrav. 3. »Slovensko geslo«, moški zbor Vaupotič. 4. »Pod oknom«, mešan zbor Fleišman. 5. Slavnostni govor. 6. »Pri zibeli«, mešan zbor Mašek. 7. »Zjutraj«, ženski zbor, narodna. 8. Vpisovanje novih udov. 9. »Slovan na dan«, mešan zbor, Volarič. II. Zvečer v gostilni: 1. Tombola. 2. Prosta zabava. Med posameznimi točkami svira godba. Vstop brezplačen. K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Dolga je bila želja grofa Taaffe, naj se sestavi v naši državi neka srednja stranka, stoječa na sredi med liberalno in konservativno stranko, ali do nje še ni prišlo in kakor je podoba, tudi grof Taaffe ne misli več na srednjo stranko. Prav je tako, saj taka stranka ni »tič« ter je le na škodo sebi in lahko, da tudi državi. — V nedeljo je bil na Dunaji velik shod delavcev, ter je bilo navzočih tudi nekaj državnih poslancev. Vsprejeli so resolucijo, naj se vpelje splošnja in tajna volilna pravica. No tako kmalu še je ne dobimo

v naši državi, pa tudi nič ne dene, če je nikoli ne dobimo!

Češko. Konservativni veleposestniki so imeli te dni v Pragi shod ter so sklenili v svojem času poklicati volilni shod, da naj odloči, kam se naj obrnejo njih poslanci, ali na levo med nemške liberalce ali na desno med mladočeške poslance. Za kaj da se volilci odločijo, to je težko reči. — Dr. Edvard Gregr, vodja mladočeške stranke, se je naveličal dela ter misli popustiti politično delovanje do cela. Ne more se reči, da ne vodi moža rodoljubje, toda on pretirava in vsled tega je njegovo delovanje brž nesreča, kakor blagor za češko ljudstvo. Ne bode ga torej škoda!

Štajarsko. Glavar naše dežele je grof Wurmbrand in dobiva za to na leto 6000 gold., tudi slovensko ljudstvo šteje svoj pošteni denar za-nj, toda grof ne kaže srca za slov. ljudstvo nikjer, pač pa za nemške kričače, ki bi radi slov. ljudstvo kar v žlici vodé potopili. Čemu je grof pozdravil te ljudi na »nemškem dnevu« v Celji! Kedar se zberó Slovenci, pa gospoda glavarja nikjer ni. On torej nam ne more biti mož za-upanja.

Koroško. Nekaterim občinam je c. kr. okrajni glavar v Celovci, znani baron Mac-Newin, naložil kazni, ker so mu dopisovale slovenski. Ali one so se pritožile zoper to pri c. kr. ministerstvu in dobile so svojo pravico. Nihče jih ne more siliti, da mu pišejo nemški. — Žganja se po tej deželi, vzlasti po nemških krajih, toči sila veliko in ljudje vsled tega pešajo na umu in premoženji. Tukaj bode treba ostre postave.

Kranjsko. Dolgo je bilo treba, da so Kranjci izpoznali, koga so dobili za dež. predsednika; sedaj ga že poznajo, toda prepozno bode. Nam se je studilo, ko smo brali, kako so se izkrajavrteli okoli njega, češ: dobimo ga na svojo stran. Ali kaj, Nemeč take vrste, kakor je baron Hein, nima »vročega« srca za Slovence, naj se kliče že za liberalca ali klerikalca. — »Novice« so prestale svojih 50 let ali tiste veljave, kakor nekdanj, ni več za-nje in je tudi ne bode, kajti kdo jim vzbudi »očeta Slovencev«, dr. Bleiweisa?

Primorsko. Mestni zastop v Gorici je prekalal svojo obljubo, da dovoli 100.000 gold. za železnico po Vipavski dolini in sicer ne ugaja mu sedanja progá, češ, da železnica sedaj ne bode na korist mesta. — Dalje časa se je govorilo, da dobi ces. namestnik v Trstu slovo, ker je mesto slabo ter protiaavstrijsko volilo in namestnik ni ničesar ukrenil, da bi se tako ne zgodilo. Sedaj pa je vse tiho o tem in najbrž ostane vse pri starem.

Hrvaško. Hrvaška dežela je v zvezi z ogersko državo in doslej so Madjari trdili, da mora ogerska država plačevati za Hrvate, toda le narobe je, kajti dokaže se lahko, da ima hrvaška dežela za 2 milijona več prihodkov, kakor stroškov in kam prlde ta lepa vsota?

Ogersko. Zoper »hišo velikašev« t. j. zoper gosposko hišo v državnem zboru se dela sedaj od judov na vse kriplje. Znano je, da se upré gosposka hiša zoper vsako novotarijo zoper katoliško cerkev, kar jih name-rava sedaj vlada in vsled tega se hujska sedaj zoper njo, češ, da ne čuti madjarski. Tako se čuje, ali ljudstvo pozna svoje »tičke« in noče ničesar ukreniti, kar bi bilo na škodo gosposki hiši.

Poljsko. V Krakovu je bil te dni katoliški shod, sličen našemu v Ljubljani. Zborovanje je bilo veličastno, celo nuncij sv. očeta je bil na zboru. Vršilo se je vse v polnem soglasji duhovske in posvetne gospóde. Ni pa tudi ondi nasprotnikov, še celo liberalni možje imajo ondi dovolj katoliške vesti, da ne delajo ovir, kjer gre za pravice sv. cerkve in tudi za poljskega ljudstva.

Vunanje države.

Rim. Veliko še tudi sedaj prihaja romarjev k sv. očetu Leonu XIII., vendar pa sedaj, ko je v večnem mestu vročina že jako silna, pojema število romarjev.

Italija. V času, ko se kuje po nekaterih državah denar, ne več iz srebra, ampak iz niklja, zatrjuje minister za drž. finance v Rimu, da vlada ne misliti iti za drugimi, ampak ostane pri denarji iz srebra. Njegova izjava utegne srebró še nekaj časa držati na vrhu, sicer pa zgubi skorej vso vrednost. Ze sedaj ima srebro tako nizko ceno, da ni vredno ga prodajati. No pri nas še tega ne čutimo toliko, pač pa v državah, v katerih je veliko srebra

Francija. Dijaški nemiri v Parizu so nekoliko poglobili, ali sedaj so si drž. zboru zavoljo njih v laséh, kajti nekaj poslancev se potegnje za dijake, vlada pa se ve, da za svoje redarje. Kdor je za to, da se obdrži red v državi, mora biti za vlado v tej reči, kajti kam pride svet, če se zavoljo vsake male reči ljudje spuntajo, 'pa hajdi zoper nje, katerim je izročena skrb za red in mir v državi? S tem pa se ve, da v drugih rečéh ne stojimo za sedanjo vlado francoske republike.

Belgija. V tej državi se vrti še vselej vse politično življenje okoli volilne pravice. Za poslaniško hišo že velja neka splošnja pravica ter more in mora vsakdo voliti, ako ima stanovanje, za katero neko vsoto plačuje na leto, toda kdo naj voli može za gosposko hišo? O tem še ni nove postave.

Anglija. Pri kraljevi rodbini so imeli te dni veliko gostijo, ker se je drugi sin princa Alberta oženil. On je sedaj prvi, ki postane kralj, ako njegova »stara mati«, kraljica Viktorija umrje. Pri gostiji je bil tudi ruski carevič in več drugih zastopnikov raznih vladnih rodbin.

Nemčija. Ali se vsprejme v drž. zboru vojaška postava, ni še gotovo, vendar se misli, da se vsprejme, kajti poljski poslanci so neki za-njo in njih glas odločuje sedaj v tej reči. — Pravi se, da bode treba kmalu pomnožiti topništvo t. j. število topov ali kanonov in se ve, da tudi vojakov, ki jih opravljajo. Za to bode treba pa na novo in lepega denarja!

Rusija. Carevič se mudi, gredoč iz Anglije, v Berolinu pri nemškem cesarji. Kaj kje kramljata med seboj? O lepem vremenu menimo, da ne in najbrž tudi ne o »večnem miru«. Brez dvoma ima to obiskanje politične namene, če to tudi obe vladi, nemška in ruska, tajite ter kažete na rodbinske zadeve.

Srbija. V skupščini se razpravlja predlog, naj se postavi prejšnje ministerstvo na tožnjo klop. Ednajst zločinov se mu očituje. Najbrž predlog uvelja, toda blizo gotovo je, da konca te tožbe ne ućakamo, saj bode le »pesek v oči« t. j. prazno delo.

Turčija. Egiptovski khedive ali podkralj, Abbas-paša biva te dni pri sultanu v Carigradu in ga le-ta časti na razne načine. Khedive pa se razgovarja še posebej s poslanikom ruske in angleške države. Naši državi pa je tako prijazen, saj je studiral na Dunaji. V Carigradu ostane kake tri tedne.

Azija. V Armeniji, ki je pod tursko oblastjo, hudo vre in se je bati, da vsak dan vzbruhne ustaja. V tem so prebivalci skorej vsi ene misli, da turska vlada ne dela pravice, ampak da je denar, ki vlada in daje pravice.

Amerika. V Chicagi in okolici je bil strašen vihar ter je napravil veliko škodé tudi pri razstavi. Kacih 30 ljudij je v nalivih vtonilo. — V Rio-Janieru je ustaja ter se širi, vlada je poslala tje vojaštva, toda premalo ga bode, ker je sestojnikov od vseh stranij in veliko.

Za poduk in kratek čas.

S trebuhom za kruhom.

(Dalje.)

V kratkem se je izvedelo, da so nekateri nasledniki plačali več, drugi manj za zemljo; a kar je še huje: nihče ni vedel, kje leži njegovo zemljišče in kako bi si odmeril to, kar mu gre. Naselniki so bili brez voditelja, brez vlade, ki bi mogla poravnati njih stvar in razsoditi prepire. Vsakdo si je hotel povečati zemljišče; posebno lakomni so bili Nemci; svojili so si trato in od rivali druge v šumo. Zbok tega so se začeli prepiri.

Naselnikom se je čimdalje huje godilo, ker je bila ta tropa ljudij podobna čredi ovac brez pastirja. Prišlo je celo do krvavih tepežev. Le kadar je pretila nevarnost, nehali so prepiri. Nekega dne so Indijanci ukradli kakih dvajset ovac; naselniki planejo kar trumoma in brez preudarka za njimi; vzamejo jim ovce in zbijejo tako jednega divjaka, da je v kratkem umrl. Najlepša sloga je vladala tega dne; ali drugo jutro so se iznovič stepli pri krčenju. Ta mala družba sredi lesov in brez voditeljev si ni mogla in ni umela pomoči.

Med naselniki nahajamo dve znani osebi: starega Lovrenca Sekirnika in hčerko njegovo Micko. Njima se je od kraja bolje godilo. V Rio de Janeiro nista imela ničesar; tu sta pa imela voz, malo blaga, kupljenega v Barbaceni in nekaj oprave za polje. Tam ju je razjedalo strašno domotožje; tu jima težko delo ni dopuščalo misliti na dom. Lovrenc je od ranega jutra do večera podiral les, lupil skorjo in tesal bruna za bajto; dekle pa je pralo in kuhalo.

Minil je teden za tednom. Okrog travnika bil je posekan les, zemlja pa pokrita s tršćicami; tu pa tam se je dvignila žolta stena hišnega poslopja; vendar je bilo to, kar se je storilo, le igrača v primeri s tem, česar je še bilo treba izvršiti. Gozd se je le počasi umikal sekiram.

Nekoliko ljudij je obolelo v križu zbog težkega dela; potem pa se jih je lotila mrzlica. Prepiri za zemljišče, orodje in ovce so se ponavljali. Med tem jim je grozilo še nekaj hujega. Jasno je bilo, da zmanjka živeža in pride glad, predno ozelenijo setve na krčevinah. Obup je objel ljudi. Petje sekir v gozdu je malone utihnilo. Slednji bi še delal, ko bi mu kdo povedal: od tod do tod je tvoje; ali nihče ni vedel, kaj je njegovo in kaj ne. Ljudje so jeli govoriti, da so jih izvabili v puštinjo, da bi tu žalostno poginili. Kdor je še imel kak groš v žepu, vsedel je na voz in se odpeljal v Barbaceno. Ali največ je bilo takih, ki niso imeli ne vinarja več; vili so roke videč gotovi pogin.

Naposled utihnejo popolnoma sekire; gozd pa je šumel, ko bi se rogal človeški slabosti. Naselnik je dejal naselniku: »Sekaj dve leti, potlej pa umri gladu! Nekega večera pride Lovrenc k Micki in jej reče:

»Kaže se, da tu vsi pomrjejo; tudi midva umrjeva.«

»Volja božja«, odvrne dekle; »saj nama je bil Bog milostiv doslej; tudi sedaj naju ne zapusti«.

Tako govoreč dvigne modre oči proti zvezdam; njena duša je postala vzvišena v nadlogah; nič jej ni moglo vzeti upa v pomoč nebeško. Spomnila se je tudi, da jej je stari gospod v Rio de Janeiro dal vizitnico in rekel, če jo zadene nadloga, naj se oglasi pri njem; on jej pomore vsikdar.

Med tem je naselbini grozila od dne do dne večja nevarnost. Ljudje so kar po noči utekali ž nje. Bog ve, kaj se je ž njimi zgodilo. Stari Lovrenc je naposled tudi obolel od trdega dela. Križ ga je začel boleti. Dva dni se ni zmenil za to; tretjega pa ni mogel vstati: Deklica je šla v les, nabrala mahu in poslala ž njim

na hišni steni, ležeči na trati; očeta je položila na mah in mu pripravila zdravilo iz žganja.

»Micka«, šepetal je kmet; »že se mi bliža smrt skozi gozd; ti ostaneš sama na svetu — sirota. Bog me kaznuje zaradi velikih grehov mojih, ker sem te peljal črez morje in v nesrečo. Skoro bom umrl...«

»Oče«, odvrne dekle; »Bog bi me kaznoval, če bi ne bila šla z vami.«

»Ko bi te le same ne zapustil, ko bi blagoslovil tvojo poroko, lažje bi mi bilo umreti. Micka omoži se s Sokolom; on je priden dečko; on te ne zapusti«.

»Oče, Bog nama pomaga, da se vrneva v Bistrico«.

Naselbina je ginila; pretekkel je vnovič teden za tednom; ali tudi živež je potekel do malega. Začeli so klati uprežno živino; mrzlica se je lotevala čim dalje več ljudij. Nekateri so kleli, drugi klicali na ves glas Boga na pomoč. Neko nedeljo so starci, dečki, ženske in otroci klečali na trati in molili. Sto glasov je ponavljalo: »Oče nebeški, Oče vsemogoči, Oče milostni, usmili se nas!« (Dalje prih.)

Smešnica. Sodnik: »Ali ste, mati, v resnici rekli sosedji svoji, da je spravila svojega moža v grob?« »Sem«, odgovori kmetica, »sem rekla, saj pa je tudi resnica; mar ni ona pogrebcev naprosila za-nj?«

Razne stvari.

(Potovanje.) Cesaričinja udova, nadvojvodinja Štefanija je bila v petek, dne 7. julija v Hamerfestu, t. j. na kraji, ki leži najdalje na severu Evrope, ali ona še gre višje sedaj proti severu.

(Železnica.) Okr. zastop v Slovenjem Gradci je kakor se nam piše iz Mislinje, obljubil 30.000 gold. za novo železnico iz Velenja do Sp. Dravberka.

(Bralno društvo) se osnuje pri sv. Marku nižje Ptuja in v Velenji se je enako odprlo dne 29. junija.

(Poslanstvo.) Po »nemškem dnevu« v Celji so se »nemški volilci« zjedini za naslednika dr. Neckermannu v dež. zboru in sicer jim je najbolj pogodu dr. Emanuel Wokaun, pristav c. kr. okr. sodnije v Celji.

(Slov. društvo.) Odbor »Slov. društva« ima v soboto o 2½. uri popoldne sejo v slov. čitalnici v Celji, občni zbor tega društva bode pa v Mariboru, dne 6. avgusta dopoldne, torej tik pred veselico »pevskega društva«.

(Okr. zastop) v Mariboru je popolnem v nemških rokah, najbolj v rokah Mariborske gospode. Slov. volilci se volitev niso vdeležili, le nekateri kmetje iz Dravskega polja so prišli ter srčno glasovali za slov. može. Slava tem vrlim možem!

(Vabilo) k tomboli, katera se priredi v nedeljo dne 30. julija točno ob 4. uri popoldne v gostilni gosp. Mikl-na pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Po igri je prosta zabava itd. Čist dohodek je namenjen za spravo brizgalnice. Ako bi določenega dne vreme ne bilo ugodno, preloži se tombola na nedeljo dne 13. avgusta t. l. K obilnej udeležbi vabi uljudno Odbor.

(Deželna nižja gimnazija v Ptuj.) Napoved učencev za 1. razred vrši se dvakrat, in sicer: ali 15. julija od 10.—12. ure, ali pa 16. septembra od 10. do 12. ure. Sprejemna izkušnja začenja se vsakokrat ob dveh. V II., III. in IV. razred se bodo sprejemali in upisovali učenci 17. septembra od 4.—6. ure.

(Bralno društvo) pri Sv. Andraži v Slov. goricah priredi v nedeljo, dne 23. julija t. l. v gostilni Jurija Petek slavnost sv. Cirila in Metoda. Začetek je ob 4. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Predsednik društva »Dijaške kuhinje« v Mariboru) vabi na občni zbor, ki se vrši prihodnji ponedeljek, dne 17. julija v prostorih Slov. čitalnice ob 11. uri dopoldne. Društvenik je po pravilih vsak, ki vplača 5 gl. na leto, ali ki daje vsaj enemu dijaku po eden dan na teden kosilo. Če bi zavoljo prepričlega števila prisotnih društvenikov ostal občni zbor nesklepčen, odloži se za osem dni in se bo vršil 24. julija ob isti uri, ki je sklepčen z vsakim številom udov.

(Posojilnica) na Slatini je imela v preteklem polletju dohodkov: gl. 4691·79, stroškov gl. 4806·70, torej prometa gl. 9298·49. Med/dohodki se nahaja 25 hranilnih vlog v skupnem znesku: gl. 3228·68; med stroški pa vrnjenih izposojil v znesku gold. 2300— in vzdignjenih hranilnih vlog v znesku: gl. 1112·26.

(Umor.) V Ojstriški vasi pri Št. Juriji pod Taborom je v soboto, dne 9. julija po noči žagmešter umoril kmečkega fanta. Prerezal mu je žilo na roki, da mu je kri otekla. Bog se usmilil! Kaj bo z našo mladino, ako bo čedalje bolj zdivjala!

(Natolcevanje.) Nek Graški list je prinesel novico: V nedeljo je prijahal »slov. Sokol« pred spomenik A. Grüna v Ljubljani ter je razlil po njem steklenico črnila. Oni list je sicer novico že preklical, ali »Mariboržanka« jo še ponavlja ter upije po žandarje zoper slov. zločina.

(Požarna bramba.) Ker je c. kr. okr. glavarnstvo prepovedalo gasilnemu društvu na Cvenu dne 4. majnika blagoslovljenje društvene zastave, vrši se isto pa sedaj v nedeljo, dne 23. julija po veliki sv. maši v Ljutomeru.

(C. kr. gimnazija) v Celji dobi štiri nove profesorje in sicer pride tje: Karol Duffek, Oton Eichler, Edvard Prechtel ter dr. Hugon Wertheim — vsi Nemci.

(Utonil) je na Petrovo hlapec Karel Arnejšek iz Laporja v ribniku graščine v Slov. Bistrici, dne 11. jul. pa je učenc Anton Ferk zginil v valovih Drave pri Mariboru.

(Samomori.) Dne 2. julija se je obesil v Izvanjih hlapec Alojzij Rakuša in dne 3. julija Jože Simonič, kmečki sin v Bitmancih pri Sv. Andražu v Slov. gor. Pravi se, da prvi iz strahu pred ječo, zadnji pa zavoljo neozdravljive bolezni.

(Šolstvo.) Gospod Ivan Jurša, učitelj v Ormožu, je umrl dne 7. julija, po kratki bolezni, v 44. letu svoje dobe. Naj počiva v miru!

(Strelni.) V noči 5. julija je udarilo v cerkveno viničarijo v Litmerku pri Ormožu in je hčer viničarja Trezo Žitnik ubila. V isti noči je na večih krajih strelni udarila in vžgala poslopja pri Središči, na Kogu in pri Sv. Tomažu.

(Vojaštvo.) V dnevih 24. do 28. avgusta bode v Mariboru 55. divizija, c. kr. pešpolka 87. in 97. V celem bode 1 general, 160 častnikov, 2100 vojakov in 200 konj.

(Požar.) V noči 3. julija je zgorelo poslopje B. Horvata v Račah in v nedeljo, dne 10. julija kozolec J. Ornika pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Prvemu je zlobna roka požgala, pri drugem pa se pravi, da je vrgel biciklist, mimo vozeč, cigareto v kozolec.

(Slov. slovstvo.) »Bararska črepinje« imenuje se zbirka povestij in pesmij, ki je izšla pri J. Giontiniju v Ljubljani ter se dobi po 33 kr. s pošto vred. — Slov. nemški slovar, 5. sešitek od »izmol« do »klajnik« se dobi v »katoliški bukvarni« v Ljubljani.

(Nemškutarija.) Ker so pri zadnji volitvi v obč. zastop v Trbovljah zmagali domači, slov. možje ne more ravnatelj tamošnje družbe za kopanje premoga priti do mira in odpušča brez uzroka delavce, katero ima na sumu, da so volili za slov. stranko. Vsled tega pa je ljudstvo po pravici nevoljno in družba mora, če si noče sama škode, stopiti temu možielju na prste.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. M. Vrečko, župnik na Ponikvi, je umrl dne 10. julija po dolgi bolezni v 67. letu svoje dobe. — Č. g. Alojzij Arzenšek, kaplan na Ponikvi, je postal provizor ravno tam, č. g. France Črnenšek, kaplan pri Sv. Vidu za Celjem, pride k Sv. Pavlu v Savinjski dolini in č. g. Ivan Špende, kaplan v Št. Pavla v Savinjski dolini, je dobil dopust vsled bolehanja. — Župnija na Ponikvi je razpisana do dne 21. avgusta, kaplanija pri Sv. Vidu pa ostane prazna.

Loterijne številke.

Trst 8. julija 1893:	49, 26, 23, 83, 40
Line » » » » »	80, 43, 69, 64, 4

Železnato vino

izdelano od G. Piccoli,
lekarja v Ljubljani.

To vino ima v sebi železnat preparat, ki ga tudi najslabši želodec lahko prebavlja, zato izvrstno upljava na osebe, katerim manjka krvi in katere so oslabiljene po boleznih.

Zato se posebno materam priporoča, katerim je mar zdravje svojih otrok. Bolezni, katerim je mladež podvržena, na blede, suhe in boleaste otroke vsled pomanjkanja krvi močnejše upljavajo ter jih hitreje in lažje premagajo, kakor zdrave in močne.

To vino krepča želodec, slast do jedi povekša, pospešuje prebavljanje, pomnoži kri, katera nam je toliko potrebna in da zdravo lepo barvo, kakor jo imajo zdravi ljudje.

Cena za eno steklenico 1 gl. Veče steklenice 1 gl. 50 kr.

Vunanja naročila izvršujejo se takoj po povzetju. 1—12

Velika novost!

Izdelovalci strelododov naj si hitro pri-skrbijo pravico, da smejo sami prodajati ojstrine za strelode od A. Triebe v Gradeu.

☛ Ceniki brezplačno in franko. ☛

Posestvo na deželi

pri cesti, v Mariborski okolici, 36 oralov, v dobrem stanu, se zarad družinskih razmer cenó prodá. Več pové upravništvo „Slov. Gospodarja“. 1-2

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik pa je „Duhovni Vrtec“

v V. natisu. Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 480 stranih še poduk za sveto birmo in 116 svetih pesmij:

v usnje vezan z zlatim obrezkom. . . . 85 kr.

„ „ „ „ s kopčo 95 „

„Poduk za sv. birmo“ 10 kr.

Dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zaloga mizarkega in pravoskega pohištva

Konrada Wölflinga

Maribor, gosposke ulice št. 28

priporoča bogato asortirano zalogo

žleбенega in narezanega pohištva za spalnice, postrežnih miz, miz za salone, pisarnih in napravnih miz,

kakor tudi raznih

tapetovanih garnitur za salone, divanov, balzakov, otoman, sof, kanapejev, naslanjačev, posteljnih vložkov in žimnic.

Tudi vsakovrstnih ptujedeželskih in domačih zrcal in podob

vsake sorte s čednim okvirjem, pozlačenim in črnim, kurnis in roset

☛ po najnižji ceni. ☛

Na zahtevanje razpošiljajo se ilustrirani ceniki brezplačno in franko. 2-20

„Hranilno in posojilno društvo v Ptuj“

imelo je od 1. januarja do 30. junija t. l. 619.328 gld. prometa: 1-2

Stanje hranilnih ulog dne 1. jan. 1893 . . . . . fl. 534.026-96

Vloženo od 1. jan. do 30. jun. 1893 . . . . . „ 170.314-73

Skupaj fl. 704.341-69

Vzdignjeno do 30. jun. 1893 . . . . . fl. 127.405-39

Stanje hranilnih ulog 30. jun. 1893 . . . . . fl. 576.936-30

Stanje posojil dne 1. jan. 1893 „ 565.591-38

Novo posojila v I. polletju 1893 „ 147.175-—

Skupaj fl. 712.716-38

Vrnilo se je na glavnico . . . . . „ 88.601-83

Stanje posojil 30. jun. 1893 . . . . . fl. 624.114-55

Naloženi denar pri drugih hranilnicah 1. jan. 1893 . . . . . „ 19.374-96

V I. polletju naloženo . . . . . fl. 19.255-53

Skupaj fl. 38.630-49

Vzdignjeno „ 23.103-60

Ostane naloženega denarja . . . . . fl. 15.526-89

Štajerska deželna zdravilnica Rogačka-Slatina.

Južne železnice postaja: **Poličane.**

Sezona od 1. maja do 30. septembra.

Zdravitev s pitno, topliško in studeno vodo, s sirotko itd.

Brošure in prospekte razpošilja ravnateljstvo brezplačno.

Tempeljska in Styrija-slatina, vedno nova polnitev,

slavoznano glavberjevosočno zdravilo proti boleznim prebavnih organov in izvrstna svežilna pijača.

Dobiva se pri slatinarstvu v Rogatcu in na Slatini ter tudi v vseh trgovinah z mineralnimi vodami, v boljših specerijskih in droguerijskih prodajalnicah ter v lekarnah. 5-8

Najbolj po ceni se kupujejo:

najboljši molitveniki, šolske knjige, pisalne in šolske reči, izvrsten konceptni in pisalni papir, vsakovrstni zavitki, pisani papir, svilnati papir v 65 barvah, najboljše karte.

Tiskovine za odvetnike in bilježnike, šole in občinske urade, trgovce itd.

A. PLATZER,

poprej Edvard Ferline,
gosposke ulice št. 3 v Mariboru.

Knjigovezarska dela se točno in takoj po ceni izvršujejo.

Da ne bode nobena pomota, prosim, da na tanjko pazite na mojo tvrdo. 21

Uradne in trgovske KUVERTE s firmo priporočā tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zaupni mož v vsaki fari.

Velevažno, čez četrto stoletja obstoječe, povsod izanredno zaupanje in spoštovanje uživajoče domače denarstveno podjetje (poročtveni zaklad znaša čez 20 milijonov kron), čegar glavni sedež je na Dunaji, koje je cesarsko kraljevo privilegirano ter je pod vrhovnim nadzorstvom visoke c. kr. državne vlade in čegar vsestransko priznano blagonsno delovanje se razteza po vseh pokrajinah naše avstrijske domovine, pooblašča v vsaki fari po jednega zaupnega moža z nalogo pospeševati večje razširjenje tega podjetja v dotičnem kraju.

Razumne, čislane in v denarstvenem obziru popolno zaupanje uživajoče osebe, koje si želijo pridobiti vedno rastoči postranski zaslužek za mnogo let, blagovolijo naj pod znamko „201.191. Graz postlagernd“ več poizvedeti. 11-15

Kose, kose, kose!

Uljudno se naznanja, da je dobil Josip Širca, trgovec v Žalci, novo zalogo najboljših kos. Le-te so iz najvlačnejšega in iz najtrdejšega srebrnega jekla izdelane, dvakrat kaljene, prav lahke in posebno lepo speljane.

Taka kosa zdrži ojstrino tako dobro, da jo je treba le malokrat zopet sklepati in da lahko ž njo najtrdejšo travo po 100 stopinj neprenehoma kosiš, da si jo s kamenom enkrat nabrusil.

Vsaka popisanih kos ima vsekano znamko poljedelskega orodja in besedo „Garantie“.

Slednjo tako koso, če ni dobra, zamenja Josip Širca z drugo novo koso. 2-3

OZGANILO.

V Gizela-bolenišnici v Celji izpraznjeno je mesto zdravnika ordinirajočega. Letna remuneracija za to službo znaša 800 gold., to je osem sto goldinarjev brez drugih dohodkov.

Prošnjiki za to službo naj svoje prošnje, s krstnim in domovinskim listom, z diplomom zdravniškega doktorata in s pričevali o dosedanem službovanju, kakor tudi o znanji obeh deželnih jezikov vsaj do 15. avgusta t. l. štaj. deželnemu odboru dpošiljajo.

Gradec, dne 1. julija 1893.

Od štaj. deželnega odbora.

v Ljubljani

sv. Petra cesta št. 27

filiala v Mariboru

Domgasse
št. 1.

se priporočā prečastiti duhovščini in slov. cerkvenim predstojništvom, sploh vsem cerkvenim dobrotnikom za naročila cerkvenih posod in orodja, katere v raznih zlogih, od navadnega svečnika do najfinejše umetno izdelane monštrance itd. izdeluje.

V zalogah

je veliko lepih različnih posod in orodja že izgotovljenih na razpolago, vsako naročilo se vestno in hitro izvrši iz različnih kovin — iz zlata, srebra, bakra, nikelnā itd.

Staro blago se popravi, pozlati, posrebrni in poniklja.

Ilustrovani ceniki na razpolago. 3-12

Oelz-ova kava

priznana najboljši in izdatnejši dostavek h kavi. Dobi se v vseh prodajalnicah za specerijsko in povžitno blago.

Bratje Oelz, Bregenz.

V take kraje, kjer se naši pridelki ne dobivajo, razpošiljamo cenó poštno zavitke po 2 gld. 10 kr. 3-15

Založnik
MOLITVENIKOV

vsake vrste,
v slovenskem jeziku.

Z dovoljenjem visokočastitega Ljubljanskega škofijstva.

MAT. GERBER
LJUBLJANA.

10-10

Priporočam se
TRGOVCEM

in dam na debelo
30% do 40%
popusta.

Cenilnik je dobiti na zahtevanje brezplačno.